

Sahibi ve Başmuharrir
SİRET BAYAR
Memleket menafine aid yazılara
sayaclarımız açıktır.
Basılmayan yazılar geri
verilmez.

ULUS SESİ

— SIYASAL GÜNDELİK TÜRK GAZETESİ —

Sayı 1224

19 Mayıs 1939

Cuma

Sayısı 100 Paradır.

On ikinci yıl

Kuruluş yılı 1 Ağustos 1927

Türk Genci Bayramın Kutlu Olsun..

Türk milletinin ölüm kefenini parçalayan inkılâpların esaslarını Atatürk yirmi sene evvel bu gün hazırlamıştı.

Millî Kurtuluşumuzun

İlk aydınlık güneşi bu günün
sabahile doğmuş Ebedî Şef
Türk Ulusunu 20 sene evvel
bugün açtığı cidal bayrağı et-
rafına toplamıştı.

İ. Necdet Göker

Atatürk Yavruları

Bugün Samsuna ayak
basan Atatürkün 20 sene
evvel

19 Mayıs 1919 da va-
tan ufuklarında hürriyet
ve istiklâl güneşini ilk
olarak talevlendirmek için
kalbindeki ümit meş'ale-
sini imanlı gönüllerde tu-
tuşturmak vesilesini ha-
zırlamağa başladığı en
mes'ut bir bayram gü-
nümüzdür.

Atatürk 20 sene ev-
velki en ümitsiz dakika-
ları ifade eden böyle bir
günde bin bir tehlikelere
göğüs gererek vatan mü-
dafaasına can yoldaşı Mil-
lî Şef İsmet İnönü ile be-
raber en başta koşan ha-
reketile karakteristik bir
hususiyet taşıyan bu ta-
rihi jestinden çıkan ne-
ticelerle gençliğe cevvalik,
cesaret, kudret tahammül,
kabiliyet, atılganlık ve
kahramanlık gibi en müs-
bet faydaları aşılayan
Sporseverlik zihniyetini
kuvvetle vermeğe başla-
mış oluyordu. Bu itibar-
la 19 Mayıs 1919 da
başlayan bu muazzam
tarih resmi geçidini can-
landıran bu günkü bay-
rama aynı zamanda Türk
gençliği adına yapılan
Atatürk üslubu ile Genç-
lik ve Spor bayramı da
demek doğrudur.

Gözsüzlere görmek ka-
biliyetini, sağirlara duy-
mak heyecanını, dilsizlere
konuşmak kabiliyetini bah
settirmek belki kolay ola-
bilir. Koyu karanlıkları
nurlandırmak, tetkiki zor
olan bir ülkeyi gezmek
nihayet bir imkâna sığın
ışlardır. tarihin en büyük
ünvanı bile kendisine kü-
çük gördüğü, cihan hüsu-
metin ölü telekki eyledi-
ği 20 milyon Türkü kur-
taran bu âlemsümül mev-
zuu hangi imkânlarla da-
yanabilmek tahakkuk et-
tirebilirlik.

Hiç şüphe yok ki, bu
imkânsızlıklarla dolu sed-
leri ancak ebedî Şef Ata-
türkü yetiştirmiş olan,
Millî Şef İsmet İnönü ba-
şında en büyük başbuğ
taniyan kahraman Türk
milleti yıkabilirdi.

19 Mayıs 1919 da
doğmağa başlayan Türk-
lük güneşinin ilk kıvı-
lcımları 20 seve evvel bu
gün Samsunun kıyıları-
ndan bağı yanık Anado-
lu köylüsünün geniş yay-
lalarına birer söndüröl-
mez alev gibi sıçramağa
başlamıştı.

Sonu 3 üncü sayfede

Balkan Antantı ekono- mik konseyi

Ankara 18 Radyo:
Türkiye, Yunanis-
tan, Romanya ve
Yugoslavya arasın-
da mübadelelere ait
ekonomik konsey

bu gün Bükreşte
Romanya Hariciye
Nazı Bay Gafenko-
nun bir nutkile açıl-
mıştır.

Sovyet - İngiliz müzakereleri

Ankara 18 Radyo:
İngiltere hükûmeti
Sovyetlerin teklifi-
ne yakın olarak bir
cevap hazırlamak-
tadır.

Baltık devleri bir

taarruza uğrar ve
Sovyet Rusya onla-
rı müdafaa ederse
İngiltere ile Fransa
Sovyet Rusyanın
yardımına koşacak-
lardır.

Türk - İngiliz deklarasyonu ve Montrö

Ankara 18 Radyo:
Avam kamarasında
sorulan bir suvale
Çemberlayın beya-
natta bulunarak:

«12 Mayıs tarihli

Türk - İngiliz dek-
larasyonunun Mont-
rö ahkâmını değış-
tirmemektedir» de-
miştir.

Bugünün Değeri..

Yirmi sene evvel
Mayıs ayının on
beşinci günü idi.
İstanbulda Kızkulesi aç-
ığında cemirlemiş olan Ban-
dırma vapuru kaptanına
güneş başlı, ışıık bakışlı
genç ve güzel bir Türk
kumandanı şu emri ver-
mişti:

— Karadenize...

Karadenizin heybetli
ve çilgün dalğalarile göğüs
göğüse gelen vapur, ru-
hunda hudutsuz bir vatan
sevgisi bulunan Türkün
büyük evladını hamil bu-
lunuyordu.

Üç gün sonra 19 Ma-
yıs 1919 günü sabahı
Karadenizin dalğaları ara-
sından iki güneş doğ-
muştu. Biri ufuktan, diğ-
eri Bandırma vapurundan..

Vapurdan doğan Ata-
türk güneşi, yurdu kapla-
yan siyah kâbusu nurlu,
bir sabaha çevirmiş, Türk
siyasî tarihinde büyük
bir dönüm noktası yarat-
mıştı.

Ebedî Şef Samsuna
ayak basmış, daha kara-
ya çıkar çıkmaz, Oğuz
bayrağını açmış, millî
cidahın tohumunu etrafa
serpmişti. Kurtuluş ve is-
tiklâlimizin başlangıcı olan
1919 senesi Mayısının on
dokuzuncu günü yurdun
elemli manzarası şöylece
hülasa edilebilir:

Umumî harp bitmiş,
müttefik devletlerin ordu-
ları dağılmış, Bulğar cep-

— Sonu 2 inci sayfede

Atatürk

VE

19 Mayıs

Bugün, Türk istiklâl ve Türk inkılâbının başlan-
gıcı, Türk yurduna doğan
refah ve saadet gününün
ülkü ufuklarına çavan ilk
ışıklarının belirdiği gün-
dür.

On dokuz Mayısta
başlayan millî kurtuluş
hareketi bize 20 yıldan
beri iç ve dış kudreti ye-
rinde bir gençlik bir fikir
ve hareket gençliği ka-

zandırmıştır.

Bugünü yaratan kah-
raman Türk toprakları-
nın her bucağını adım adım
dolaşmış, Türk hudutla-
rının her cephesinde or-
dusile zaferler kazanmış-
tır. Türk neferinin kud-
ret ve kabiliyetini onun
kadar tahlil etmiş onun
yüksek varlığına onun
kadar inanmış bir kuman-
dan tasavvur etmek im-
kânsızdır.

"Dün Tunus'tan Bağdada varan hududumuzun
"Hangi dağı, ovası varki onu bilmesin,
"Kahramanın adını duydukça eğilmesin;
"Hangi silâh altına alınan, cenge giden
"Nefer varki silâyâ dönsün onu bilmeden?
"Ben Trablus diyeyim, siz deyiniz Rumeli
"Çanakkalenin dili olmalı söylemeli,
"Tarihe girdi onun eliyle Anafarta
"Tarihte yer verdi o, Takvimdeki beş marta
"Taprak ayak bastımı başka değer alıyor
"Eli değince günler tarihte yer alıyor,
"Söyleyen ben değilim, ben değilim anlatan
"Taşından insanına kadar destan bu vatan.
"Odur düşman önünde işte yıllardanberi
"Yurdunun ilk hisarı, yurdunun son siperi.."

Şair ne kadar doğru
ne kadar veciz, ne kadar
hisli ve heyecanlı anla-
tiyer. Öyle değil mi? Bu
vatan taşından insanına
kadar onun namına di-
kilmiş, onun yarattığı bir
destan değil midir? o ol-
mazsa bu vatanın olma-
sına, o olmazsa bizim ol-
mamıza imkân var mıydı?
Damarlarımızda gezen kan-
da o, kalbimizdeki he-
yecanda kafamızdaki inan-
da o vardır.

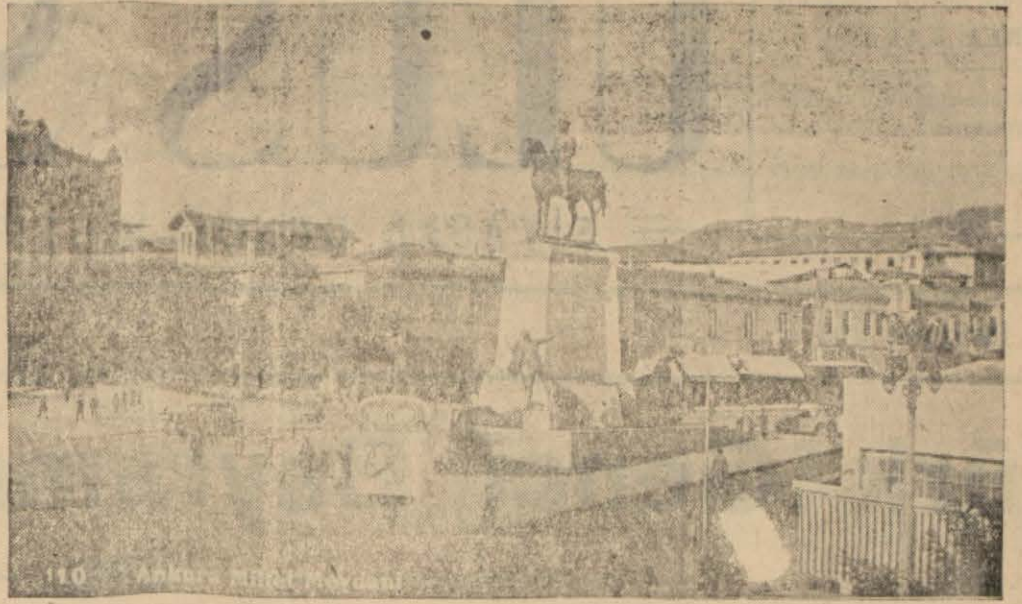
Her zerremizde onu
duymak bu toprağın her
köşesinde onu görmek
bizim için doyulmaz bir
saadet ve sevinç kayna-
ğıdır.

O, Harp yapmak, za-
fer kazanmak, milletini
istiklâlın öz kaynaklarına
ulaştırmakla yaptığı ilk

hizmetlerini yurdu ma-
mureler haline getirmekle,
Türk milletini en medenî
millet seviyesine çıkar-
makla, onun tarihini, onun
halini en kudretli bir gö-
rüşle aydınlatarak istik-
balinden emin bir hale
getirmekle, milletini ben-
liğine kavuşturmakla ta-
mamladı. Atatürk yalnız
Türk milleti için değil,
hak isteyen, istiklâlle su-
sayan milletler için bir
idealdir.

19 Mayıs, bu idealin
doğduğu ilk gün olmakla
kutludur. Bugünü yalnız
biz değil bizim yirmi yıl
önceki halımızı hatırlatan
bütün mazlûm milletler
kurtuluş ve yükselişinin
başlangıcı diye kutlula-
malıdırlar.

Ziya Kılıçözlü

Ankarada ulus meydanı ve Atatürk anıtı

Filistinde

4000 Yahudi gençi top- lanarak beyaz kitabı yaktı

Ankara 18 Radyo:
Beyaz kitabın neşir-
edilmesi üzerine Fi-
listin Yahudileri bir
protesto olarak grev
yapmışlardır.

Hayfada dört bin

Yahudu genci top-
lanarak beyaz kita-
bın bir nushasını
yakmışlar ve kah-
rolsun beyaz kitap
diye bağırışmışlardır.

Şarkî Erdünde

Ankara 18 Radyo:
Maverayı Erdünde
Filistinli dört kişi
yakalanmıştır. Bun-

lar suikat yapmak
için geldiklerini itiraf
etmişlerdir.

Suriyede

Kabine Buhranı

Ankara 18 Radyo:
Suriyede kabine
buhranı bir tevek-

kuf devresine gir-
miştir.

Bu günün

Değeri..

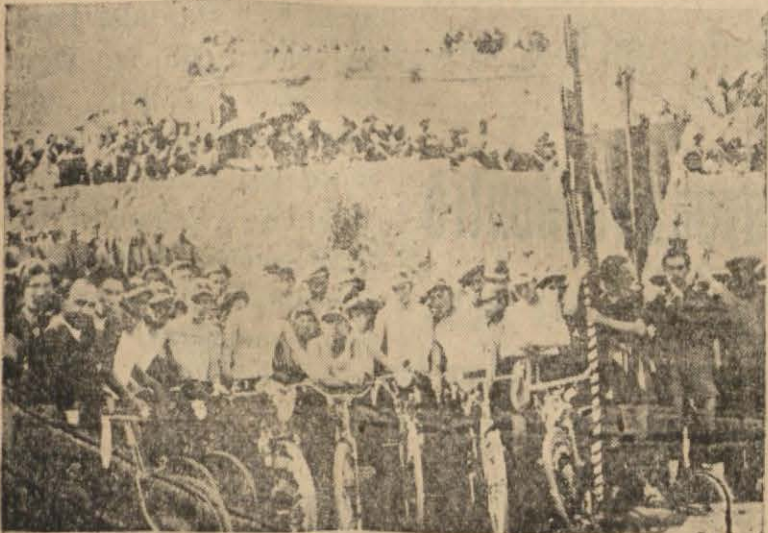
— 1 inci sayfeden —

hesi çözülmüş, müdafaası
için yıllarca kan döktüğümüz
Suriye toprakları istilâ edil-
miş, dört müttefik devlet
galiplere silâhlarını teslim
etmiş bulunuyor.

İstanbul hükûmeti Mon-
diros mütarekesini imza-
lamış, devletin bütün ku-
vvetleri dağılmış, silâhlar,
cephaneler galib devlet-
lerin kontrolüne terk edil-
mişti.

Türk Ulusu, aleyhine
verilen siyasi idam kara-
rını eli, ayağı bağlı bek-
liyordu. Saray, hain padi-
şah galib devletlerle be-
raber millete karşı cephe
almıştı. İşte böyle bir
günde Türk büyük kur-
tarıcısı, Samsuna çıkmış
umuzlarındaki apuletleri
çekib atarak milletin si-
nesinde bir ferd gibi ça-
lışmaya azmetmişti.

M. Oktay

Bisikletçilerimiz

Mardin Türk Gücü spor takımı

19 Mayıs 1919

Falib Rifkî Atay

—2—

Kendisine bir generali karşılamak teklif edildiği için, hasta olduğunu söyleyerek evinden çıkmıyan muhterem Fevzi paşa makamında yoktur.

Mustafa Kemal ile ikinci reis konuştular. O günlerde ordu müfettişlikleri ihdas edilmek düşünüldüğü için, en doğrusu bu unvanı alabilmektir.

İkinci reis Harbiye Nazırı ile görüştü. Aldığı direktif şudur.

«Maksad Samsun ve etrafında Rumlara zulüm eden Türkleri yola getirmektir. Sonra da Anadolu'nun şurasında burasında beliren millî teşekkülleri ortadan kaldırmaktır.»

Alacağı salâhiyet kâğıdında Mustafa Kemal en dikkât ettiği nokta, şark vilâyetlerinde bulunan kuvvetlerin kumandanı olmak ve bu kuvvetlerin nüfuz dairesi içinde bulunan vilâyetlerin valilerine emir verebilmektir. Eğer salâhiyet kâğıdına, o mntakaya şu veya bu tarzda temas eden kuvvetlere ve vilâyetlere işarlarda bulunabilmek kaydı da konabilirse, ter tip tamam olacaktı.

İkinci reis dedi ki:

— Salâhiyet kâğıdına onların bütün istediklerini istedikleri gibi yazınız. Yalnız bu iki maddeyi ilâve ettiriniz.

İkinci reis yüzüne baktı:

— Bir şey mi yapacaksınız?

Oda kapılarının sım-sıki kapalı olduğuna bir daha dikkat eden Mustafa Kemal:

— Bana kulağınızı yaklaştırmaz, dedi.

Ve ilâve etti:

— Evet bir şey yapacağım. Bu maddeler yazılınca da yazılmasa da o şeyi yapacağım.

yi yapacağım.

Gülümsedi:

— Vazifemizdir; çalışacağız.

Kimbilir sadrâzam ve kabine âzaları arasında ne geçti? Fakat hepsi kuşku lanmışlardır. Sadrâzam salâhiyet kâğıdını imza etmekten vazgeçmiştir. Harbiye nazırı da imza koymaktan korkmaktadır. Yalnız:

— İmza ederim, dedikten sonra bir az düşünmüş:

— Mühürümü basarım, demiş.

Artık mühürlü kâğıd Mustafa Kemal'in elindedir; Dokuzuncu Ordu Müfettişidir.

Süleymaniye'de dar bir sokağın içinde kafesli bir ev: Mustafa Kemal kapıyı biraz vakıtsız ve teklifsiz açmıştır. Bilmediği iki kimsenin, Paşa ile yaverinin evin içine girdirdiğini gören hizmetçi kız:

— Henüz Beyefendi hazır değildir, diyor.

— Sen bizi Beyefendinin misafir odasına götür. kendisi de bir taraftan hazır olur.

Fakat daha söz bitmeden ev sahibi sevimli gülüşü ile yanlarına gelmiştir:

— Ne haber, ne haber, bu ne baskın!

Bu zat, kimdir, bilir misiniz: İsmet Bey!

— Vaktim vardır. Size bütün hikâyeyi anlatayım.

— Sonu Var—

Millî Kurtuluşumuz

(Baş tarafı 1 nci sayfada)

20 sene evvel bugün annelerimiz göz yaşı akıttıyordu, Dedelerimiz mazinin acılarıyla kıvrılarak beyazlaşan pırnuranı sakallarıyla boyunlarını bük-

RADYO

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

Türkiye radyosu Ankara radyosu

Uzun Dalğa: 1648 m. 183 Kcs. / 120 Kv.

Kısa Dalğa: 19,74 m. 15195 Kcs. / 20 Kv.
31,70 m. 9465 Kcs. / 20 Kv.

Bu günkü program

12,30 Program
12,35 Türk müziği — PI
13,00 Memleket Saat a-yarı, ajans meteoroloji haberleri
13,15,14 Müzik Karışık program — PI
18,30 Program
18,35 Müzik Operet müziği — PI
19,00 Konuşma
19,15 Türk müziği Fasil heyeti
20,00 Memleket saat a-yarı ajans ve meteoroloji haberleri
20,15 19 Mayıs / Millî

bayramına aid hususî program
21,15 Esham, tahvilât, kambiyo — nukut borsası fiyat
21,25 Neşeli plaklar — R.
21,30 Müzik Riyaseti Cumhuriyet Filarmonik Orkestrası — Şef: H. F. Anlar
22,30 Müzik Opera ar-yaları — PI
23,00 Müzik Cazband PI
23,45,24 Son ajans, haberleri ve yarınki Program.

İngiliz Hariciye Nazırı

Lort Halifak

Moskovaya gidecek

Paris 18 Radyo: Milletler Cemiyetinin önümüzdeki toplantısında Sovyet Hariciye Komiser muavini Potemkin bulunmayacağı için

İngiliz Hariciye Nazırı Lort Halifaks Moskovaya gidecek ve Sovyet İngiliz görüşmelerini hal edecektir.

müş, ellerini Tanrılarına açmış olarak bir yarı ilâh bir tam halaskâr arıyorlardı.

90 lık âlil ninelerimiz umumi harbin acıları içerisinde çırpınarak çöken benliklerinin azaplarıyla baş başa kalmışlardı.

Yavuklular hıçkırıyor, 18 yaşındaki delikanlılar teessürün millî benliklerini hırpalayan kamçıları arasında eziliyorlardı.

Bütün bir hüsumet dünyası haris nazarlarını in-

safsız bir kurd gibi üzerimize çevirmiş, bizi emperyalist duygularına kurban etmek isteyen ve menfi ruh hali taşıyan bir kısım insanların üzerimize insanlığa yakışmayan bir sürtünüşle saldırdıklarını 20 sene evvel bu gün görmüştük.

Millî kurtuluşumuzun ilk aydınlık güneşi bu günün sabahı doğmuş Ebedî Şef Türk Ulusunu 20 sene evvel bu gün açtığı cidal bayrağı etrafına toplamıştı.

günlük PİYASA

Buğday	2	75
Arpa	2	50
Un (Bir çuval)	620	
Dan	2	75
Nohut	6	
Mercimek	3	
Pirinç	22	
Sade Yağ	85	
Tere yağı	70	
Zeytin yağı	70	
Yün	35	
Deri	40	
Badem	18	
Badem içi	86	
Ceviz	18	
Ceviz içi	50	
Mahlep	30	
Mazı	19	
Kesme Şeker	35	
Toz şeker	31	
Kabve	118	
Sabun	42	
Çay	350	
Kuru üzüm	20	
Pekmez	15	
Bal	50	

Yılda (1) Lira

Her gün binlerce yavruyu senin yardımın, senin şefkatinle sinesinde barındıran Çocuk Esirgeme kurumudur.

Yılda lira ve. Çocuk Esirgeme kurumuna üye ol.

Çocuk

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel merkezi tarafından çıkarılmakta olan (Çocuk) adlı derginin (136) Sayısı çıkmıştır.

Yurt yavrularının sağlık, sosyal Kültürel durumlarının inkişafına hizmet eden bu kıymetli dergiyi çocuklara çocuklu ana ve babalara tevsiye ederiz.

İlk Öğretim

Maarif Vekâleti-
nin haftalık olarak
çıkarmağa devam
ettiği (İlk Öğretim)
gazetesinin (8) ncü
nüshası da Matba-
amıza gelmiştir.

Muallimlerle ta-
lebelerimiz için fay-
dalı yazılarla süs-
lenmiş olan bu gü-
zel gazeteyi oku-
yucularımıza hara-
retle tavsiye ede-
riz.

YURTDAŞ!

Türk evinin şe-
refli ananesi kiler-
dir.

Kavanoz, kava-
noz- reçelleri, şise
şise şurupları olma-

Yuvanın saadet ve varlığını doğuran,
Aile düğümünü kuvvetlendiren çocuktur
Çocuğu sev. Sevmekten mahrum biki-
yavruları da hatırla Yılda bir lira ver
Çocuk Esirgeme Kurumuna üye ol.

Yurddaş!

Kaçakçılık yapma!

yan bir ev, Çocuk-
suz bir yuva kadar
tatsızdır.

Bu güzel anane
mizi yaşatalım.

YURTDAŞ!

**Türk Hava
Kurumuna
Yardım Et**
**Bu yardım en bü-
yük bir yurd bor-
cudur.**

Vakıflar Direktörlüğünden

Vakfı	Cinsi	Mevkii	Numarası	bir senelik muhammen bedel	
				Lira	Kuruş
Urkulu	Dükkân	Haffalarda	76	14	
Rahime seyyide	"	Attarlarda	27	17	
Rayhaniye	"	Zahire çarşısı	9	70	
Şakulu bey	Nısıf degirmen	Reşul beydar		127	
"	Borç	Amrut köyü		60	
Haremeyin	Babissor hamamı	Savur kapu M.	7	1000	
Kildani	Dükkân	İnek çarşısında	142	45	
"	"	Şaar çarşısında	157	21	
"	"	Kayseri çarşısı	130	17	50
"	"	Birinci cadde	438	42	50
"	"	Yemenci	2	8	
"	Hane	Necmenttin M.	4	27	
"	Dükkân	Bakkallar	144	11	
"	"	Şehidiye M.	12	7	

Vakfa aid ve evsafı yukarıda yazılı hane degirmen ve dükkânların 13/5/939 tarihinden 23/5/939 gü-
nünde ihalesi yapılacağından 10 gün müddetle müzayedeye çıkarılmış olduğundan taliplerin vakıflar idare-
sine gelmeleri ilân olunur.

18/19/20/22

Vakıflar Direktörlüğünden

Vakfı	Cinsi	Mevkii	Numarası	Muhammen bir senelik icar	
				Lira	Kuruş
Ermeni katolik	Hane	Eminnettin mahal	7	8	
"	Hane	Camii kebir	4	10	
"	Hane	Latifiye	27	17	
"	Dükkân	Mişkin çarşısı	434	14	
"	Dükkân	Cülha şehidiye		11	
"	Dükkân	Inek çarşısında	91	15	
"	"	Birinci cadde	121	40	
"	Yarım dükkân	Inek çarşısında	188	16	
"	Dükkân	Attarlarda	56	28	
"	"	Inek çarşısında	179	40	
"	"	Birinci cadde de	133	40	
"	Hane	Camii kebir	2	17	
Bikâr Camii	Hane	Birinci cadde de	35	72	

Vakfa aid ve evsafı yukarıda yazılı 5 hane ve 8 dükkânın 1 Haziran 939 tarihinden 1 Haziran 940
tarihine kadar bir senelik icarlarının bu günden itibaren 10 gün müddetle müzayedeye çıkarılmasına ve
bil hesap ihalenin 20/Mayıs/939 Cumartesi günü olmasına ve keyfiyetin bu suretle ilânına karar verildi.

11/15/17/19

Yurtdaşı!
Kızılay, Yurtta ölüm ve Şefkatın
Arasına Kanad Gerer.

Arkadaşlar!

Şehrimizde teşekkül et-
miş olan Akrep imha ku-
rumuna ve bu bayır işine
seve seve üye olalım...